

որ չեն կարողանում այդ աղմուկների
առնել։ Համարձակ կարող եմ ասել, որ
լուրը կլուր չէ, այլ տրակտիր,
պատահում են ամեն տեսակ անբաւական
ներ։ Մարդը այստեղի կլուրում կարող
ըոցապէս փշանալ, քան թէ զարգանալ.

Աւելորդ չենք համարում յիշել, որ
ասրի ստորագրութիւն բացին և փող
ցին այստեղ բաղաքային բանկ հիմնե
մար, բայց մինչև այժմս բանկի մասի
կարգադրութիւն չէ արած։ Արդեօք ինչ
ժողովեցին, այն փողը բաւական չէ մի
հիմնելու համար։ Եթէ բաւական չէ, ո
հարկաւոր էլի, կամ ընդամենն որքան է
ված և կամ այն փողերը ում մօտ են զ
—յաջտնի չէ։ Տեղեկութիւն ենք խնդր
մասին հասարակութեանը միամտացնելու
մար։

U.

ՆԵՐՔԻՆ ՀՈՒՐԵՐ

Այս օրերս հասաւ Թիֆլիս երեելի Փրա
ձեռնածու, պ. Մարիուս Կաղընըվ (Marius
seneuve): Նա յայտնի է ոչ թէ միայն
Եւրօպայում, բայց և Ամերիկայում և
գնտիս միւս մասերում, Ամբողջ Փրանս
ժամուլը մեծ գովասանքով է խօսու
Կաղընըվի ներկայացումների մասին, իսկ
Illustré պատկերազարդ շաբաթագիրը ի
տեմբերի 14-ի համարի մէջ տպել է մինչ
զամ պարոնի պատկերը, նրա կենսագրութ
յի ճառի մէջ, որ պ. Կաղընըվ արտաս
փարիզի Սօրբօնում, նա ասել է: «Յս կ
չեմ, բայց մանկութիւնից վարժվել եմ
կութեան մէջ. Իս իմ կեանքիս նպատակ
եմ երեք բանի դէմ պատերազմելու. սպի
մի, տգիտութեան և մոլեռանդութեան
Նա միշտ իրան թշնամի է յայտնել թղթա
մենամարտութեան և այլ և այլ սնոտիապ
թիւնների: Կաղընըվ տուած է իր ներկայ
ները Եւրօպայի բոլոր թագաւորների
և ունի ստացած բազմաթիւ պատուան
այլ և այլ կառավարութիւններից:

Շնորհակալութեամբ ստացանք ՇԱՆԱՀԻ
ՎՐՈՋ, ԳՐԵՋ Դ. ԱՂՋԵԱՆՋ. Տպված է
սում Մովսէս Վարդանեանի տպարանուա
կայ 1881 թւին. Գինը 50 կօպէկ է,

Հնորհակալութեամբ ստացանք թօռով
վրա) քաղաքում պ. Յովհ. Տէր Աբրահամի
հրատարակված հայոց «Օրացոյց» 1882 թ.
մար.

Որքան մեզ յայտնի է ալ. Քիւրքճեանը
աւերակների գեղեցիկ ժողովածուին կա-
զմվել Թիֆլիսի Առետրական բանկում
ստեղծուական ժողովածուի զինը 20
է. «Մշակի խմբագրութիւնն էլ, իր կ
առաջարկում է ալ. Քիւրքճեանին ընդու-
մօտ ստորագրութիւն այդ ժողովածու-
թանկացողները կարող են մեզ ուղարկ-
րութիւն և իրանց հասցէն, որ ստանալով ա-
պէս կը հասցնենք ալ. Քիւրքճեանին».

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՔԻՒՐԴԵՐԸ ԵՒ ՇԵՑԻ ԽԲԵԴՈՒԼԱ

Այս վերսագրով „Կավказъ“ լրագիտակած է հետևեալ յօդուածը:

Թիւններ մտցնելու հարցը վճռելու ժակ, որ այժմ հերթական է և բանաթիւնների առարկայ է դարձել Բ. Դրպետութիւնների ներկայացուցիչների երեխ՝ ի նկատի կառնվի այժմեան անրդնդրութիւնը բաւական՝ բազմաթիւ թափական քիւրդ հասարակութիւնների, ապրում են Հայաստանի և Սեսօպօտամէջ, այսպէս անուանված Քիւրդինում, մասամբ Քիւրքիայի և մասամբ կաստանի մէջ։ Այդ պատճառով նյում առանձին ուշադրութեան ալ-

Են տեղեկութիւններ այն նշանաւոր Արևելի քիւրդ անձնաւորութեան մասին երեխ մեծ ազդեցութիւն կունենայ աւ կան Թիւրքիայի վիճակի վրա:

Մեր ընթերցողները Ե հարկէ յիշու
այն անհանդստութիւնը, որ անցեալ ս
պատճառեց քիւրդերի արշաւանքը Պ
կաստանի վրա շէյխ Իբադուլլահի առ
նորդութեամբ, որ իրան քիւրդերի սրբա
առաջնորդ յայտնեց: Մի ժամանակ իր
էին կրում Ատրպատականի մայրաքաղ
վիճակի համար, բայց բաղդաւորա
պարսիկները շուտով կարողացան հաւա
իրանց բոլոր պատերազմական ոյժերը,
զատել Ուրմիան և յաղթել շէյխին,
փախաւ իր երկիրը:

Դրանից յետոյ շուտով քիւրդերի առնորդը պէտք է ընդունէր սուլթանի և էրը կ. Պօլիս գնալու համար և հերք պարսկական կառավարութենից նրա բարձած Աեղադրանքները։ Ներկայում շիբադուլլահ սուլթանի պատուած հիւր է և բնակվում է նրա համար պրաստած տանը Բեշիկտաշի մէջ, սուլթանակարանի մօտ։ Առաջ նա ընդունվել թագաւորական պատւով, բայց տոյ նրան Աեկնեցին նրա իսկական դիմիւնը և այժմ շէյխը անհամբերութեապասում է մի դէպքի, որ ազատէր նպատուաւոր դերութենից։ Եթ ձանձր թիւնը փարատելու համար շէյխը ընդում է լրագրական թղթակիցներին և հա ինչ է գրում այդ թղթակիցներից անզլիական „Pall Mall Gazette“ լրին։

Նէ յիշը մօտ 50 տարեկան տղամարդ
և նրա գծերը արդարացնում են նրա կ
ծիքը, թէ ինքը արաբական ազնիւ
գումից է: Նա ապացուցանում է, թէ
ծագումը սկսվում է մարդարէի աղջկու
և այդպիսով սրբութեան կողմից երր
անձնաւորութիւն է բոլոր մահմետական
րի մէջ: Ինչպէս բոլոր իսկական բեղուին
բարները փռքը և չոր է, նրա ամեն բ
յիշեցնում է անապատի իսկական որդ
ինչպէս քնքոյշ և լաւ կազմված ձեռք

և ստքելը, նոյնպէս և շրջանաձև յ

Քերը, խորը նստած կրակոտ աշքերը,
կար, ուղիղ և մի փոքր ծռված քիթը
գլխի ամբողջ ձեւ։ Ոչ թէ ծագումը,
հանգամանքները նրան քիւրդերի առ
նորդ են դարձրել։ Շէյխը առանձին նշա
կութիւն տուեց իր ցանկութեանը, որ
բօսկական մամուլը ճշմարիտ տեղեկութ
ունենայ նրա իսկական զրութեան մասի
նա կարծում է, թէ առանձին իրաւո
ւնի անուիացիների համակութեան ։

որովհետեւ նա, յարգելով Թաւրիզի անզլ
կան զլխաւոր Հիւպատոսի խնդիրը,
այն ժամանակ պատահմամբ Ուրմիայի
էր, յետաձգեց իր արշաւանքը Թաւրիզի վ
իքը թէ այն պատճառով, որ ժաման
տայ այդ քաղաքի քրիստոնեայ ազգար
կութեանը քաղաքից ապահով տեղ գնա
այդպիսով նա զրկվեց մի միջոցից իր գր
թիւնը պարսկական հողի վրա ապահովե
համար։ Նրա աշխատանքները քրիստոն
ներին պաշտպանելու համար թէ իր
շաւանքի ժամանակ Պարսկաստանի վրա
թէ ռուս-թիւրքական պատերազմի ժա
նակ, նրա կարծիքով, պէտք է ապահո
նրան քրիստոնեայ Եւրօպայի համակը
թիւնը։ Նրա պատմում է, որ իր արշաւ
քի պատճառը Պարսկաստանի վրա անձն
կան փառասիրութիւն չէր, այլ նրա մի
նալատակն էր պաշտպանել իր հայրեն
կիցներին պարսկական իշխանութեան ձ

Ե- շումից, որ նրանց հալածում է իրբե
որ ների թէ կրօնով և թէ ծագումով:
ա- խօսքերը թիւրքաց կառավարութեա
կարգութիւնների մասին չափաւորվո

Են թիւրքաց երկու օֆիցերների ների թեամբ, ուսոնք թափառում էին ամեջ, թէպէտ շէյխի սվիտայի գիւլ խորին յարգանքով ծնկաչոք տած բաւական հեռու էին ապայդ օֆիցերներին, շէյխը բարեկաբի էր խօսում հայերի մասին, բայց առշաշղութիւն դարձրեց նրանց անչափահանջների վրա առանձին արտօնութեր ունենալու համար։ Այստեղ շէյխի գլխացի հիւրը համեստութեամբ յիշայերի մեղադրանքները քիւրդերի թութիւնների և բռնութիւնների բայց շէյխը չէր կամենում խոսուոր այդպիսի վրդովեցուցիչ գէպքեր շուտ պատահէին, ինչպէս պատմում զրեթէ իրաւացի պատասխանեց, որ քիւրդերը ծշմարիտ այնքան վատ են պէս նրանց նկարագրում են, դրամասամբ մեղաւոր է նւրօպան, որ նարներ է ուղարկում և ուսումնարաբացանում հայերի համար, ամեն դէնրանց օգտին է գործում, մինչդեռ գերը զոհ են գառնում տղիտութեամեն տեսակ չարիքների աղբիւր է,

կառավարութեան, որ նրանց հասց
չարագործութեան։ Շէյխը անձնակա-
իր երկրի մէջ ուրախութեամբ կը ն-
եւրօպական փարչական անձանց և
ցիչներին, հաւատացած լինելով, որ
իրանց աշխատանքի համար նոյնք
ռատ նիւթ կը գտնեն քիւրդերի մօ-
քան և հայերի մօտ։ Իր նամակի վե-
անգլիացի թղթակիցը կարծիք է յայ-
որ թէպէտ շէյխ նրագուլահ ցանկո-
յայտնեց ճանապարհորդել Եւրօպա-
ձամբ խօսակցել եւրօպական քաղա-
նութեան առաջնորդների հետ, բայ-
իսկապէս ձգտում է շուտ վերադառ-
հայրենիքը և եթէ նա նորից սուր յ-
նէ, այդ սուրը ոչ թէ թէհրանի դէմ-
նի ուղղված, այլ մի ուրիշ մայրաք-
ռէմ։

Մենք մեր կողմից չը գիտենք, թե
առևտուած անդամ ուժ հետ կը պատե-
քիւրդիրի սրբազն առաջնորդը, բայ-
ներին է, որ հայկական հարցը կանօնա-
պէս լուծելու համար պէտք է ուշա-
թիւն դարձնել այդ շափազանց հետ-
քիր, նահապետական, հովիւ, աւա-
անհանգիստ ժողովրդի վրա, որին լ-
վին չէ դիպել քաղաքակրթութիւնը
շեցնում է նահապետական ժամանա-
կեր սեփական սահմանների մէջ ա-
են մի քանի հազար քիւրդ ընտան-
նրանց մի քանի բարի և լաւ յատկու-
նելը ճանաչված են նրանցից, որոնք
դերի հետ յարաբերութիւններ են ո-
Յիշենք օրինակի համար Երեանի ն-
կաւառապետ գնդապետ Կամսարական
ուածները, որի իշխանութեան տա-
քիւրդեր են եղել և որը նրանց մասի-
ուրութեամբ էր խօսում։ Բայց անկ-
քիւրդերը շատ վատ յատկութիւններ
են, որոնք իրանց դրացիութիւնը
բնակիչների հետ անյարմար են
նում։ Այդ բոլոր վատ յատկութիւ-
պատճառը զլխաւորապէս թափա-
կեանքն է, որ չէ համապատասխանու-
գարնակութեան ահազին մեծամո-
թեան շահերին մինչեւ անգամ այ-
երկիրներում, ինչպէս Պարսկաստանը
սիական Թիւրքիան, որոնք քաղաքակր

Երկիրներ չեն կարող համարվել։ Հետևա-
պէս զլխաւոր հոգուը քիւրդերի վերաբերու-
թեամբ պէտք է այն լինի, որ նրանց հա-
մար կարելի լինի ընտելանալ մշտաբնակ
կեանքի։ Դրա հիմքը արդէն դրված է և
այժմ Փոքր-Ասիայի մէջ մի քանի քիւրդ
ցեղեր կան, որոնք մշտաբնակ աշխատասէր
կեանք են վարում։ Քիւրդ ազգաբնակու-
թեան թիւը քիւրդիստանում, Թիւրքիայի
և Պարսկաստանի սահմանների վրա, բաւա-
կան հաւասարութեամբ է բաժանված այդ
պետութիւնների մէջ։ Թիւրքիայի մէջ
380,000 զանազան ցեղերի քիւրդ ընտա-
նիքներ կան, Պարսկաստանում 300,000,
Հետեւեալ անգամ մենք կը խօսենք հայ-
կական խնդրի ամենանշանաւոր բաժնի մա-
սին, այսինքն հայերի անմիջական շահերի
մասին, որոնք հին ժամանակներից Փոքր-
Ասիայի ահազին տարածութեան վրա խա-
ղաղ և մշտաբնակ ազգաբնակութիւն են
կազմում և այժմ՝ ամենայն իրաւամբ ամե-
նայուսալի տարր են կազմում եւրօպական
քաղաքակրթութեան իսկական տարածող-
ներ լինելու։ Համար Փոքր-Ասիայի միւս ժո-
ղովուրդների մէջ։ Հասկանալի է, որ եթէ
քիւրդերի շահերը անուշադիր չը պէտք է
թողնել, ուրեմն խաղաղ քրիստոնեայ ազ-
գաբնակութեան շահերը պէտք է աւելի էլ
գնահատել։

ՆԱՄԱԿ ԹԻՒՐԳԻԱՅԻՑ

կ. Պօլիս. 28 սեպտեմբերի

և ուժով լինէր, դարձեալ նա այն նշանակութիւնը չէր կարող ունենալ այստեղի հասարակութիւն համար, ինչ որ և է մէկը այստեղ հրատարակվողներից։ Այս այսպէս լինելով, սակայն մի դաղանի բնաղդում և խղճի պահանջ անդադար դրդում էր ինձ թեքերս յետ ծալել և զրականական կռւի մղվիլ ամբողջ կ. Պօլսի ինտել-լիգէնցիայի դէմ կամ նորա սխալմունքները իրան հասկացնելու և պարտաւորութիւնը ցոյց տալու համար Հայաստանի ժողովրդի բարեկեցութեան վերաբերմամբ, կամ թէ ինքս յաղթվիլ ու համոզվիլ թէ իմ սկսած պրօպօգանդան «աննպատակ է», «վաղահաս է», «երևակայական է», «անիրագործելի է» և այլն. կռւի դեռ սկզբում, երբ ամեն կողմից բարեկամներ և հակառակորդներ դեռ չը գիտէին թէ այս պրօպօգանդան «Մշակի» փայփայած և սիրած առարկաներից մինն է, յանկարծ երեացին «Մշակի» հինգ առաջնորդող յօդուածները, «բոնդով պարզ ի պարզոյ ցոյց տուաւ Գրիգոր Արծրունին կ. Պօլսի ազգայիններին թէ իր աշխատակցի պահանջածները օդից վերցրած և ինքնահնար բաներ չեն, այլ նոյնպէս իրան «Մշակի» խմբագրի խորը համոզմունքը և դաւանանքը, Յիրաւի այդ յօդուածները քիչ բան չը տեսան մի կողմից ձեր աշխատակցին նոր ոյժ և կորով տալու համար, միւս կողմից էլ հակառակորդների ինքնավտահութեանը և ֆանֆառնութեանը նոտուեւու։

Բայդ դժբաղդաբար հարցը սոցա համար չը
կարողացաւ դարձեալ պարզվել և որոշվել, վասն-
որոյ հարկաւոր եղաւ ոկսել նոր շարք ուժին
հարուածների «Մանգումէի» միջոցով, որի
համարձակ քննադատական ուղղութիւնը և կիր-
քը արդէն ձեզ յայտնի է: Այդ օրից ընդդիմա-
բան բանակի կենտրոնավայրը դառաւ: «Մասիս»,
որի մէջ սկսեան եսեաւ ոռուածնեո Երգուամից

սկսած մինչև Մարտիլիա, Անգօրայից մինչև Կան-
դավի. Էլ չը մնաց Մարկոս Աղաբէկեան, Էլ չը
մնաց Օրմանեան վարդապետ, Էլ չը մնաց վար-

ՃՐԴԳ ԻՌՅՆ Է ՆԵՐԼԿԱՅԱՆՈՒՄ և ՄՆՄ ՄԵՍԱ-
ԺԱՎԵՄ, ՊՐԱԳԵՄ և ԱՆԳՐԱԳԵՄ ՄԱՐԴԻԿ, ՈՐՈՆՔ
ՆԵՐՄ ՀԸ ՄՄՆԵՐՆ և ԻՐԱՆԳ ՄԱՍՐ ՎՐ ԲԵՐԵՐՆ այս
կան միութեան կանոնագրի մէջ, որը ու-
ղաղեած է բարեկարգ պահանջման մէջ,

պասել, «Ա ա ս ի ս ը», դարձեալ, այսպէս ասած,
պահպանողական և կաշկանդող դեր ընդունեց,
իսկ «Ա ա ն զ ու մէն» յառաջադէմ, եւրօպա-
կան և արծարծիչ, Ահա երկու կողմերի ունեցած
կարծիքը և հաւանած պլանը տնտեսական
միութեան համար, որոնցից մինը հաւանած
է և կուրօրէն ճանաչած «Ա ա ս ի ս ը», ինչպէս
մի քանի մասնաւոր անձանց կազմած պլան, իսկ
միւսը համ կազմած է. համ առաջարկված գոր-
ծադրութեան համար «Ա ա ն զ ու մէն» խմբա-
գիր պ Փանոսեանը ինքը իր ինիցիատիվով:
«Ա ա ս ի ս ի» հաւանած ունումինու ուն:

այն է, վեր առնել որ և է ֆրանսիական կանոնագրութիւն, թարգմանել նորա միջի բոլոր այն յօդուածները, որոնք վերաբերվում են միայն հարցի ձեապաշտական կողմին, ինչպէս օրինակ՝ անդամակցութեան, համարութեան, քուէարկութեան և այլն, իսկ բուն էութիւնը, այն է հիմնարկութեան նպատակի պարզեցնը թողնել մութեան անորոշ: Այդ էլ վերաբերվեց նա դէպի տը նտեսական միութեան համար կազմված կանոնագրութիւնը, որը բաղկացած է, երեակայեցէք, մօտ 40 յօդուածներից, որոնք վերաբերվում են ձեապաշտական կէտին, իսկ ընկերութեան նպատակի համար միայն ասված է անորոշ խօսքերով մէկ տող՝ ընկերութեանս նպատակն է հայոց նիւթական զարգացման հետամտիլութայց թէ ինչպէս պիտի հասկացած և ինչի մէջ է կայանում այդ նիւթական զարգացման սկսած նորան և ինչով վերջացրած, այդ մասին Աստուած տայ... Այսպիսով ընկերութիւնը դեռ չը կազմած, սկիզբ է դնում այնպիսի մի վատ ուղղութեան, որը ունեցել են մինչև հիմայ ազգային ժողովը, միացեալ ընկերութիւնը և բոլոր ընկերութիւնները: Օրինակ մինչև հիմայ Միացեալ ընկերութիւնը իրան պարզած չէ եղել իր գոյութեան այնչափ աշխատութեանց և գործունէութեան բուն նպատակը, որովհետեւ ընկերութեան կանոնագրութեան ճակատին դրած է եղել մի անորոշ բառ և լոյս սփռելու էլ հարցնող և խորհող չէ եղել թէ ինչ պիտի հասկացած այդ բառով: որը պիտի լինի ընկերութեան նպատակը: Նախնական ուսում, բարձր ուսում, միջնակարդ ուսում, որ պրօդրամով, որ սիստեմով և այլն: Այդ է պատճառը որ այս ամբողջ երեք տարի ոչինչ չը յառաջացաւ, որովհետեւ միայն այսչափ լրագրական յարձակումներից և սկանդալներից յետ միայն խելքի եկան և ասեցին: Ճշմարիտ, որն է մեր նպատակը: Ահա երբ այդ հարցը իրանց առաջարկեցին, այս ժամանակ միայն հարկաւոր համարեց և լոյս բառի տեղ դնել աւարտական ուսում: դորանից յետ միայն

նմանները (որոնց թվի մէջ փառք Աստուծոյ այսչափ մնած առատութիւն է այստեղ) նկատելով որ չունէ տնտեսական միութեան ասված նոր հիմնվող ընկերութիւնը ձեակերպած որոշ խօսքերով պրօդրամ, հէնց որ կազմվեց պրծաւ ընկերութիւնը, իսկոյն կը գան կը նստեն և նայելով իրանց տունելի կաշառներին կամ որոշ փայի կառաջարկեն օրինակ նախ քան մի բան անելը ուղարկել Հայաստան կ. Պօլսից այսչափ հարիւր բեռնակիրներ, որոնց ցուցակը ի հարկէ կը լինի իր գրպանի մէջ յաջողութեան դէպքում նոցանից իր մասը ստանալու համար: Մէկ ուրիշն էլ կառաջարկէ նոյն ազգասիրան կան նպատակով մի ուրիշ բան: կը սկսիվեն վիճաբանութիւններ ազգասիրան նպատակն է կամ մի երկու մարդ կը շահվի կամ թէ ամբողջ տարիներ ոչինչ յառաջանալով: կը կորչի կառնուիրատու ժողովրդի եռանդը և մի գեղեցիկ լուսոր կը քանդվի ընկերութիւնը: Այսպէս են երեացած և այսպէս են աներեւոյթացած կ. Պօլսի մէջ հիմնված հարիւրաւոր ընկերութիւններ: Բացի այդ վերոյիշեալ հաստատութեան դեռ չը վաւերացրած կանոնագրութեան պակասութիւնը նորա մէջն է կայանում, որ զարձեալ նորա աղբիւրը կազմում են յօժարակամ նուէրներ և ուղորմութիւն, որոնք այսօր կան, վաղը ոչ: մանաւանդ որ արդէն հիմակվանից սկսել են ձայներ լովիլ թէ հաստատութեան կանոնագրութեան շինող գրվագիւրը «գործիշը» Աիմիւշեան անունով մի այնպիսի ճարպիկ սարափ է: որը եթէ ամբողջ մի ուղտ կուլ տայ (ի հարկէ միշտ պատուական Մասիսի խմբագրի ընկերակցութեամբ) դարձեալ նա կարող է ամեն ըուպէ իրան շատ անօթի, նիհար և գործից խաբար չը լինող անմնղի մէկը ցոյց տալ: Ահա այս ընթացքի վրա է այն համակրելի և գովելի միութեան կանոնագրութեան րելի ուղղելի միութեան կանոնագրութեան գործը, որի սկզբունքը օրհնեց Ներսէսը և առաջարկեց ամբողջ ազգին գործադրութեան համար, գործ մեր յարգած պատրիարքը, ինչպէս գլխարք համարականատար, միայն կարող է և պիտի անէ են:

անուր ցուցմունքներ, այլ ոչ թէ մասնաւութեանց մէջ մտնէ և կանոնադրութիւն մշակէ. ամենը անհատների և պուրլիցիստների գործն իսկ թէ այստեղի «պուրլիցիստ» ասվածները էն նայում իրանց անելքի և կոչման ահա Ա ասիսի սեպտեմբեր 22-ինի հայութիւններ անելով այդ միութեան ի վերջոյ ասում է. «այս յօդուածը գրելով, բնաւ յաւակնութիւն չունենք՝ նորակազմ դրութեան դործողութեանց մի ուղղութիւն տալ» Գուցէ չը հաւատան մարդիկ այսպիսի խանալի խօսքերի արտայայտութեան, վասն թող առնեն ու կարդան յիշեալ համայ գանք Մանղումէի խմբագիր պ. և Բիսմարկի իրր թէ լինելի տեսակցութեան, Բայց, միւս կողմից կասկածունրանք կարող լինեն ժամանակ ունենալ ցութեան համար, որովհետեւ հոկտեմբեր ընտրութիւններ կը սկսվեն րէյխստագ 28-ին կը բացվեն ֆրանսիական պատգների ժողովները. Մինչև հոկտեմբերի խան Բիսմարկ սաստիկ պարապված կը լքին քաղաքականութեամբ, ժամանակ նայ ուրիշ բաների վրա մտածելու, ինչետոյ Գամբէտան հաղիւ թէ աղատ ժունենայ ենթադրելի տեսակցութեան Համարի մէկ լրագրի խօսքերով և Միջերկրական ծովի վերաբերութեամբ ված խնդիրները շուտով կը քննվեն Աֆրանսիայի, Խտալիայի, Սպանիայի և Թ

ապետ Փանոսեանի գծագրած պլանին, որի
այս զլիսից կերաշխաւորեմ ձեղ, որ ձեր
երցողներից իւրաքանչիւրի ոչ միայն հաւա-
թիւնը, այլ հիացմունք պիտի գտնէ, բայց
մասին հետեւեալ անգամ:

Հախութեամբ կարդացի Մշակի մէջ, որ
ուսեանք հայոց օղկոռական պատրի մէջ

լառսալ, որովհետև, չափաւոր ազատա-
կարծիքով, յայտնի անաստուած Պօլ Բէ-
նակելը այդ պաշտօնի վրա բաւական հս-
ե վտանգաւոր քայլ կարող էր համարվել
ժամանակում, Կամբէտան դեռ ևս
յայտնել մինիստրական կրիզիսի առիթու-
այժմ դեռ նրա անունով խօսում են նրա
քական և լրագրական բարեկամները, Զ-
կան մինիստրը Սան-Կանտէնում մէկ ճա-
դաց, որի մէջ գովարանում էր Կամբէ-

տալով ընկերութեան նպատակայարմար և
ունաւոր ուղղութիւն, դնելով նորա գործու-
թեան նպատակակէտ Հայաստանի մէջ միայն
որական ռւսում տարածել, այն էլ յետ
ոծ զիւղերի մէջ, այդ օրից նախորդ տնօրէն
վը ընդ առաջնորդութեամբ պ. Զարեհ
անեանի լու ու ուստի թէ ինչպէս առդա-

պատասխան իրլանդիայի ղէմ Գլադստոն
ճառին. Պարնէլի խօսքերով, անգլիա-
մինիստրը համարձակ երեսպաշտ է, թափ-
կեղծ ասպետ է, որը բոլոր ազգերի
թեան պաշտպան է հանդիսանում, բացի
դացիներից. Գլադստոնի ասածները,
խօսքերով, կարծանանան բոլոր իրլանդ-
արհամարհանքին, որոնք հաստատ վճռե-
մեն, միջոցներով աշխատել ձեռք բերե-
պատճերի հողը և հայրենի երկրի օրէնս-
անկախութիւնը:

ի արած զեղծումներով կարելի կը լինէր
և Հայաստանի զիւղերում ամբողջ 14 նա-
թարան։ Եւ սորանից յետ յանդգնութիւն
նան «զրալարտութիւն» համարել այն, ինչ
ոց Աշակի մէջ արգէն մի ամիս առաջ՝
Դրիգոր Նիկողոսիան

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

«National Zeitung» լրագրին Տօրնից զրում
Աօցիալական շարժումը աւելի և աւելի մե-
ռմէ, Այդ ազիտացիայի հետ կապ ունի
ավագի հարուստ բանկիրի որդի, սօցիա-
լինդէլսօնի յայտնվելը Պօղնանում, Տօր-
և Բրօմբէրգում, Նա Պօղնանից Տօրն ե-
քի ջահիլ կրթված աղջկայ, վօլինեան կա-

ատէրի կնոջ, Մարիա Յանկօվսկայի ու-
նթեամբ, որ փախել էր Նվեյցարիայից
ող Իէրօնիմ Տրուչկօվսկիի հետ (որը կա-
ռոված է Բավիչում) Նկասելով, որ Պօղ-
ոմ և Տօրնում պօլիցիան հետեւում է նրանց.
մնձինքը հեռացան այդ տեղերից, բայց
էրգում մատնվելով՝ կալանաւորվեցան,
ով Մէնդէլսօնի և Յանկօվսկիի կալանաւո-
յ յետոյ, պօլիցիան, Տօրնում մէկ հարուստ
ռականի մօտ գտաւ մէկ արկղ, որի վրա
էր հետեւեալ հասցէ. «Տօրնում, արտիլէ-
ոն դէպօ: Զինուորական առարկաներու-
մ գտնվեցան յեղափոխական բովան-
թիւն ունեցող ռուսերէն և լեհերէն գըր-
վաճառականը բացատրեց, որ հիւրանոցի
ն, որտեղ Մէնդէլսօն բնակլում էր, Դը-
ր մօտ այդ արկղը, յետոյ ուր հարկն է
ող ուղարկելու համար. Այդ առիթով քըն-
ուն է սկսված. Մինչև այժմ լեհական ազ-
գանութեանը ուստիան սառն է մեռասես-

«ՄՇԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՆԻՑ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 7 Հոկտեմբերի:
կան բանկի 5% տոմսակը առաջին
արժէ 96 ր. երկրորդ 92 ր. 50 կ.,
93 ր. 75 կ., չորրորդ 92 ր. 75 կ.,
առաջին 5% փոխառութեան տոմսա-
ժէ 224 ր., երկրորդ 218 ր., արեւել-
ուաջին փոխառութեան տոմսակը առ
ր. 75 կ., երկրորդ 90 ր. 75 կ.,
90 ր. 75 կ., ոսկի 7 ր. 64 կ.: Ուու
ր. Լօնդօնի վրա արժէ 26,3 պէնս
ստերլամի վրա 131,25 պէնս, ռուսա-
ր. Համբուրգի վրա արժէ 222 մարկ: Պ
վրա արժէ 274 ֆրանկ 25 սանտիմ:
սայի տրամադրութիւնը հանգիստ է:

Խմբագիր—Հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾ
Խմբագիր՝ Արքայի Տափառական Ակադեմիա